

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priellovej a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci žalobcu: **J. T., správca konkurznej podstaty úpadcu M., a.s. v likvidácii**, Brno, Česká republika, IČO: X., advokát so sídlom Š., I., Česká republika, proti žalovanému: **D., a.s.**, A., 927 03 Šaľa, IČO: X., zast. JUDr. V. A., advokát, P.O.B., X. Bratislava, o zaplatenie 3 922 356 Kč, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 53 Cb 64/00-108 zo dňa 26. júla 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 53 Cb 64/00-108 zo dňa 26. júla 2006 **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3 922 356 Kč istiny s 18 % úrokom z omeškania zo sumy 333 427 Kč odo dňa 15.7.1997 do zaplatenia, zo sumy 248 812 Kč odo dňa 15.7.1997 do zaplatenia, zo sumy 294 831 Kč odo dňa 15.7.1997 do zaplatenia, zo sumy 549 957 odo dňa 15.7.1997 do zaplatenia, zo sumy 549 957 Kč odo dňa 15.7.1997 do zaplatenia, zo sumy 17 880 Kč odo dňa 15.7.1997 do zaplatenia, zo sumy 672 165 Kč odo dňa 15.7.1997 do zaplatenia, zo sumy 1 805 284 Kč odo dňa 18.7.1997 do zaplatenia.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 428 234,50 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd žalobu zamietol. V odôvodnení sa konštatuje, že žalobou podanou 28.6.2000 sa žalobca domáhal zaplata 3 922 356 Kč z titulu neuhradených faktúr za dodávky výrobkov a úrokov z omeškania vo výške 18 % v zmysle predloženej špecifikácie. Na žalobcu bol dňa 7.5.1999 vyhlásený konkurz.

Je nepochybné, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá ústna zmluva o dodávke kobercov, a tiež, že medzi nimi existovali dlhodobé obchodné vzťahy. Splnenie dodávky a vznik práva fakturovať medzi účastníkmi nebolo sporné. Dokazovanie súd zamerlal preto na preukázanie doručenia jednostranného zápočtu žalovaného zo dňa 29.9.1997, a to formou listinných dôkazov, a tiež svedeckými výpoveďami.

Z obsahu spisu – listu zo dňa 29.9.1997, vyplýva, že žalobca evidoval voči žalovanému pohľadávky v sume 120 595,92 USD a žalovaný voči žalobcovi v sume 120 815,78 USD. Pohľadávky, ktoré žalovaný uvádza na započítanie sú totožné s číslami faktúr a so sumami, ktoré sú obsiahnuté v žalovaných faktúrach v prepočte na USD. Žalovaný listom z 29.9.1997 a výpisom z knihy odoslanej pošty zo dňa 30.9.1997 potvrdenej poštou preukázal, že svoj jednostranný prejav vôle smerujúci k započítaniu konkrétnych pohľadávok žalovaného voči žalobcovi definovaných číslom príslušnej faktúry, dňom jej splatnosti, a tiež jej prepočtom na USD, odoslal na adresu žalobcu. Za podporný argument vyššie uvedenej skutočnosti možno považovať aj list žalovaného zo dňa 10.2.2000, adresovaný už správcovi konkurznej podstaty žalobcu, v ktorom je uvedené, že pohľadávky na zaplata ktorých správca žalovaného vyzval, zanikli započítaním na základe jednostranného písomného úkonu žalovaného z 29.9.1997.

Ďalej, žalovaný kópiou konkurznej prihlášky zo dňa 16.6.1999 preukázal, že v konkurze na majetok žalobcu si neuplatnil tieto pohľadávky, ktoré boli predmetom vzájomného započítania. Dohoda o platobných podmienkach ku kúpnej zmluve zo dňa 9.2.1996, účtovný doklad č. 50 92 462 zo dňa 3.10.1997 nasvedčujú tomu, že žalovaný svojou činnosťou smeroval k vytvoreniu podmienok pre započítanie a započítanie aj účtovnou formou vykonal. Uvedené dôkazy výrazným spôsobom oslabujú žalobcu v tom, že list o započítacom prejave žalovaného zo dňa 29.9.1997 sa u neho nenachádza.

Toto tvrdenie žalobca zakladá iba na tom, že nenašiel knihu došlej pošty z tohto obdobia. Pritom svedok potvrdil, že počas likvidácie sa kniha došlej pošty riadne viedla.

Súd dospel k záveru, že žalovaný jednostranný, konkrétny prejav vôle smerujúci k započítaniu vystavil, podpísal, odoslal doporučenou poštou žalobcovi. Na ťarchu žalovaného nemôže byť skutočnosť, že žalobca nenašiel knihu došlej pošty alebo, že on sám účtovne nevykonal zápočet pohľadávok. Bolo by tiež v rozpore s dobrými mravmi, keby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy za týchto skutkových okolností, ktoré z vykonaného dokazovania vyplynuli. Preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie. Uviedol, že, čo sa týka dôkazu – výpis z knihy odoslanej pošty, tak tento výpis je dôkazom len o tom, že dňa 30.9.1997 odoslal právny predchodca žalovaného prostredníctvom pošty k preprave obálku adresovanému subjektu „M.“, ktorú pošta mala doručiť na adresu Brno – P.. Označenie subjektu ako „M.“ je však neúplné, pretože chýba dodatok o právnej forme a okolnosť o tom, že žalobca vstúpil do likvidácie. Zápis v podacej knižke nič nehovorí o tom, čo zásielka obsahovala a už vôbec nie je dôkazom o tom, či zásielka obsahovala akékoľvek písomnosti alebo neobsahovala nič, bola doručená žalobcovi. Pritom však je zrejmé, že písomnosť z 29.9.1997 obsahovala jednostranný zápočet, ktorý sa stáva perfektným až okamžikom jeho doručenia adresátovi, a tento dôkaz nie je možné nahradiť. Pri hodnotení dôkazov súd vôbec nebral v úvahu list právneho predchodcu žalovaného – zn. OPS/379/00 z 10.2.2000, adresovaný žalobcovi, v ktorom pôvodný žalovaný ako spôsob doručenia uvádza osobné odovzdanie písomnosti z 29.9.1997 nemenovanému zamestnancovi, a to pri ústnom konaní. Pokiaľ by súd vzal do úvahy to, že zápis v podacej knihe neuvádza nič o obsahu zásielky odoslanej na prepravu a zmienené tvrdenie z 10.2.2000, musel by nutne spochybniť záver o obsahu zásielky odovzdanej k preprave dňa 30.9.1997. Pokiaľ súd na podporu svojho rozhodnutia poukazuje na to, že zápočet bol v účtovníctve právneho predchodcu evidovaný (účtovaný), tak táto skutočnosť nič nehovorí o tom, že toto účtovanie bolo oprávnené, nebolo tým ešte preukázané, že jednostranný zápočet bol doručený žalobcovi.

K hodnoteniu dôkazu – dohody z 9.2.1996 o platobných podmienkach ku kúpnej zmluve zo dňa 5.3.1996, nie je možné opomenúť okolnosť, že v dohode nie je ani

zmienka o finančnej alebo odbytovej situácii spoločnosti M., a.s., Brno. Vzhľadom na dátum jej uzavretia – 1,5 roka pred zápočtom, preto nemôže byť tam zmienka o likvidácii spoločnosti a vôbec z nej nevyplývajú dôvody, pre ktoré bola uzavretá. Jednoznačne na strane žalovaného spočíva dôkazné bremeno, aby preukázal svoje tvrdenia o doručení zápočtacieho prejavu žalobcovi. Okolnosť, že o zápočte nebolo v účtovníctve spoločnosti M., a.s., Brno, účtované, mal súd prvého stupňa hodnotiť ako nepriamy dôkaz o tom, že zápočtací prejav z 29.9.1997 nebol žalobcovi doručený.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je rozporuplné, postavené len na nepriamych dôkazoch, hodnotených jednoznačne v prospech žalovaného. Preto navrhuje napadnutý rozsudok zmeniť tak, že v žalobe zo dňa 28.6.2000 bude vyhovené v celom rozsahu v sume 3 922 356 Sk s príslušným úrokom z omeškania vo výške 18 %.

Žalovaný sa písomne vyjadril k podanému odvolaniu žalobcu, a to podaním zo dňa 13.9.2007. Navrhuje napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdiť. Súd prvého stupňa vykonal náležité dokazovanie, vrátane výsluchov svedkov. Súd správne uviedol, že uplatnené pohľadávky zanikli jednostranným zápočtaním žalovaného, vykonaným listom zo dňa 29.9.1997. Žalovaný vzniknuté záväzky vysporiadal vzájomným zápočtaním oproti časti existujúcich pohľadávok. Pre posúdenie veci a výsledok sporu je dôležité a podstatné zhodnotenie obsahu jednostranného zápočtu a dôkazu o odoslaní zásielky.

Súd prvého stupňa po vyhodnotení dôkazov dospel k záveru, že k zápočítaniu pohľadávok došlo. Naopak, žalobca nevedel preukázať – doložiť knihu došlej pošty za dotknuté obdobie, hoci z výsluchu svedkov vyplynulo, že bola riadne vedená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p., § 214 ods. 1 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je zaplatenie kúpnej ceny za splnenú dodávku kobercov v mesiaci jún a júl 1997.

Kúpnu cenu žalobca vyúčtoval faktúrou č.:

- 600033 na sumu 333 427 Kč – splatnou 14.7.1997,
- 600034 na sumu 248 812 Kč – splatnou 14.7.1997,
- 600035 na sumu 294 831 Kč – splatnou 14.7.1997,
- 600036 na sumu 549 957 Kč – splatnou 14.7.1997,
- 600038 na sumu 17 880 Kč – splatnou 17.7.1997,
- 600039 na sumu 672 165 Kč – splatnou 17.7.1997,
- 600041 na sumu 1 805 284 Kč – splatnou 22.7.1997.

Splnenie dodávky, jej rozsahu, ako aj vyúčtovanú kúpnu cenu žalovaný ako kupujúci nerozporoval, namietal len, že predmetný peňažný záväzok zanikol započítaním svojich pohľadávok, ktoré evidoval voči žalobcovi vo výške 120 815,78 USD v zmysle špecifikácie zo dňa 29.9.1997 (čl. 43).

Ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zanikajú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie (§ 580 Obč. zák.). Zánik záväzku započítaním môže nastať jednostranným právnym úkonom (tzv. *compensatio necessaria*) alebo dohodou (tzv. *compensatio voluntaria*). Započítací prejav – kompenzačnú námietku treba adresovať druhému účastníkovi. Ide o jednostranný právny úkon, pre platnosť ktorého sa vyžadujú náležitosti v zmysle § 34 a nasl. Obč. zák. Z jeho obsahu musí byť zrejmé najmä to, ktorá pohľadávka alebo pohľadávky sa uplatňujú na započítanie, v akej výške, proti ktorej pohľadávke veriteľa.

Kompenzačnej námietke možno priznať právnu relevanciu len vtedy, keď bola doručená druhému účastníkovi. Žalovaný, podľa jeho názoru, ako jednoznačný dôkaz o odoslaní započítacieho prejavu zo dňa 29.9.1997 doložil výpis (fotokópiu) z knihy odoslanej pošty zo dňa 30.9.1997. Z tohto dôkazu (čl. 76, 77) je možné dôvodiť len to, že žalovaný dal dňa 30.9.1997 (pečiatka poštového úradu Bratislava) na prepravu listovú zásielku s označením: podacie číslo 480, meno adresáta – M.,, Brno. Nie je však zrejmé, čo bolo obsahom tejto zásielky, resp., aké písomnosti obsahovala, a že aj skutočne bola doručená označenému adresátovi. Žalovaný nepreukázal ani to, že táto

listová zásielka, obsah ktorej nie je známy, bola v rozhodnom období doručená žalobcovi. Žalobca namietal v celom konaní, že žiadnu zásielku z uvedeného dátumu neobdržal, a poukazoval na to, že označenie subjektu bolo neúplné, bez uvedenia právnej formy a dodatku o vstupe do likvidácie. Napriek rozporu ohľadne doručenia, žalovaný netrval na doplnení dokazovania (§ 123 O.s.p.), aby súd vyžiadal písomné stanovisko Pošty Brno 1, ktorá mala byť prijímateľom zásielky odoslanej žalovaným dňa 30.9.1997 (čl. zápisnica z pojednávania zo dňa 10.5.2006).

V spornom prípade súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že uplatnená pohľadávka zanikla započítacím prejavom zo dňa 29.9.1997. Žalovaný neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal relevantným spôsobom, že jednostranný zápočet bol doručený žalobcovi. Taktiež, list zo dňa 10.2.2000 (čl. 44) nie je možné považovať za relevantnú kompenzačnú námietku, vzhľadom na to, že na úpadcu M., a.s. v likvidácii, Brno, bol dňa 7.5.1999 vyhlásený konkurz a podľa § 14 ods. 1 písm. i/ zák. č. 328/1991 Zb. v znení zmien (ZKV), započítanie vzájomne inak započítateľných pohľadávok patriacich do podstaty nie je možné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, nedošlo k zániku vzájomných pohľadávok medzi veriteľom a dlžníkom a žalobca sa oprávnene domáhal splnenia peňažného záväzku voči žalovanému, ktorý opodstatnenosť pohľadávky nerozporoval, čo do základu a výšky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok podľa § 213 ods. 2, § 220 O.s.p. zmenil, keďže nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.) a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi uplatnenú pohľadávku vo výške 3 922 356 Kč (§ 155 ods. 2 O.s.p.) s príslušným úrokom z omeškania vo výške 18 % tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalobcovi priznal trovy konania v sume 428 234,50 Sk (súdny poplatok za podaný návrh – 118 116 Sk; súdny poplatok za podané odvolanie – 298 878 Sk; bankové poplatky spojené s úhradou súdneho poplatku 1190,84 Sk (kurzový lístok NBS k 20.11.2000 – 1 CZK = 1,234 SKK); bankové poplatky spojené s úhradou

súdneho poplatku za odvolanie – 1891,50 Sk (kurzový lístok NBS k 19.12.2006 – 1 CZK = 1,261 SKK); cestovné náklady osobným motorovým vozidlom I. – Bratislava a späť – 364 km – účasť na pojednávaní dňa 16.4.2004 – 2413,40 Sk (kurzový lístok NBS k 16.4.2004 – 1 CZK = 1,251 SKK); cestovné náklady – účasť na pojednávaní dňa 15.5.2006 – 2641,40 Sk (kurzový lístok NBS k 15.5.2006 – 1 CZK = 1,323 SKK); účasť na pojednávaní na Najvyššom súde Slovenskej republiky dňa 19.9.2007 – 2383,30 Sk (1 CZK = 1,232 SKK);

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 19. septembra 2007

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: